

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції

Харків, 26–27 грудня 2024 року

Харків – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ
ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ**

*Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції*

м. Харків, 26-27 грудня 2024 року

**Харків
ХНМУ
2025**

Редакційна колегія:

- М'ясоєдов В. В.** – ректор Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, професор
- В'юн В. В.** – директор Навчально науково-дослідного інституту післядипломної освіти ХНМУ, д. мед. наук, професор
- Фоміна Л. В.** – зав. кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук, професор
- Мешерякова І. П.** – в. о. зав. кафедри медичної біології, канд. мед. наук, доцент
- Сирова Г. О.** – зав. кафедри медичної та біоорганічної хімії, доктор фарм. наук, професор, академік міжнародної екологічної академії, академік ГО «НАН ВО України»
- Зайцева О. В.** – в. о. зав. кафедри медичної та біологічної хімії і медичної інформатики, доктор біол. наук, професор
- Скорбач Т. В.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук
- Фідяєва Т. С.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки

С91 Сучасні концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали XVI Міжнар. наук.-метод. інтернет-конф., (Харків, 26–27 груд. 2024 р.) Харків : ХНМУ, 2025. 140 с.

У збірнику представлено матеріали біля 130 фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено проблематиці викладання педагогічних, психологічних, медико-біологічних та природничих дисциплін у сучасних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, здобувачам вищої освіти, а також широкому колу читачів, які цікавляться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Конференцію внесено до переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки на 2024 рік під номером № 1261(с. 460).

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

УДК 378.016:5:378.6:61(082)

- © Харківський національний медичний університет, 2025
© М'ясоєдов В.В., В'юн В. В., Фоміна Л. В. та ін., 2025.

Сирова Г. О., Лапшин В. В., Чаленко Н. М. ТВОРЧЕ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЧЕРЕЗ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД	71
Сирова Г. О., Савельєва О. В., Козуб С. М., Чаленко Н. М. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	72
Скорбач О. І., Скорбач Т. В. МОВЛЕННЄВА ПОВЕДІНКА КОРИСТУВАЧІВ ІНТЕРНЕТУ	73
Соломончук А., Фідяєва Т. С. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ	75
Толмачова І. С., Скорбач Т. В. ПТСР В УМОВАХ ВІЙНИ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИКЛИК ДЛЯ УКРАЇНИ	76
Тянь Фейфань ВИХОВНИЙ ВПЛИВ СУЧАСНОГО ТАНЦЮ НА ТВОРЧЕ САМОВИРАЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	77
Фідяєва Т. С. ПРОФЕСІЙНЕ ІНШОМОВНЕ СПІЛКУВАННЯ ВИКЛАДАЧА	78
Фоміна Л. В., Скорбач Т. В. РОЛЬ ПЕДАГОГА-СЛОВЕСНИКА У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННЄВОЇ КУЛЬТУРИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	79
Ху Цзяньдань ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ УЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	81
Цуй Кеке АНІМАЦІЙНА ОСВІТА В КИТАЇ	81
Чайка О. В. МЕДІА-ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	82
Шевченко В. О., Калініченко О. В. ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ	84
Штих М. В., Калініченко О. В. ПСИХОЛОГІЧНА ПОВЕДІНКА СПОРТСМЕНІВ – ФАКТОР УСПІХУ	86

переважно у ігрових техніках, кооперативна – у групових. За партнером взаємодії можна поділити на методи суб'єктно-суб'єктні та інформаційно-комунікативні. В останньому випадку партнером у спілкуванні, поруч із викладачем, виступає комп'ютерна програма, а інтерактивність набуває форми «кооперації з комп'ютером».

ТВОРЧЕ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЧЕРЕЗ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД

Сирова Г. О., Лапшин В. В., Чаленко Н. М.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Однією з передумов розвитку майбутнього спеціаліста є, за нашим досвідом, реалізація принципу не синхронності, а компліментарності часу на лабораторно-практичних заняттях, що пояснюється створенням атмосфери творчого вдосконалення кожного здобувача освіти через індивідуальний підхід. Базується він на «плані Трампа», який являє собою цікаву форму, що в ХХ ст. народилася в Америці; розрахована вона на індивідуалізацію навчального процесу на основі використання технічних засобів і поєднання індивідуального навчання з колективною роботою. На думку автора у процесі навчання потрібно поєднувати масову, групову та індивідуальну форми навчання. Для цього Д. Ллойд Трамп пропонує 40 % навчального часу здобувачам освіти проводити у великих групах (100–150 осіб), де читаються лекції з використанням технічних засобів, 20 % – у малих групах (10–15 осіб), де обговорюється лекційний матеріал, змістовно вивчаються окремі розділи і теми, відпрацьовуються практичні навички, 40 % – здобувачі освіти працюють індивідуально з використанням літератури та комп'ютерної техніки.

Використання комп'ютера в навчальному процесі сприяє зміні співвідношення форм, методів навчання, їх засобів на сучасному етапі. Також це призводить до зміни обсягу навчального матеріалу, до введення алгоритмів, використання сучасних програм, що сприяє розвитку логіки, творчого мислення, формуванню практичних навичок, способів подання навчального матеріалу, забезпеченню індивідуальної роботи над навчальним матеріалом, розширенню діапазону самостійної роботи з елементами дослідницької діяльності.

Самостійна пізнавальна діяльність надає здобувачу освіти не тільки отримувати нові знання, аналізувати їх, а і використовувати їх в професійній діяльності та поповнювати їх протягом свого професійного життя.

Дієвим способом, який забезпечує підвищення ефективності самостійної роботи студентів у сучасних умовах, є активне застосування інтернет-ресурсів у навчальному процесі, а саме підготовка електронних версій навчально-методичних матеріалів, тестових завдань, мультимедійних презентацій лекцій, матеріалів для самостійної роботи та ін. і розміщення їх на платформі Moodle, а також створення дистанційних курсів за всіма освітніми компонентами, які викладаються на кафедрі здобувачам освіти і розміщення їх також на платформі

Moodle. В сучасних умовах військової агресії в навчальних закладах спостерігається збільшення значення самостійної роботи, що сприяє підвищенню творчої ініціативи, самостійності і активності, вмінню адаптуватися в певних умовах і приймати правильні рішення.

Відповідно до результатів опитування серед здобувачів освіти першого року навчання ХНМУ існує різне сприйняття певних форм проведення самостійної роботи, тому необхідно і далі удосконалювати методи організації і контролю самостійної роботи здобувачів освіти, у тому числі з урахуванням думок тих, кого ми навчаємо.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ

*Сирова Г. О., Савельєва О. В., Козуб С. М., Чаленко Н. М.
Харківський національний медичний університет, м. Харків*

Процеси інтеграції України в єдину Європейську спільноту в останні роки поширилися на освіту і науку, що сприяє суттєвій якості підготовки здобувачів освіти – майбутніх лікарів, а також конкурентоспроможності вітчизняних фахівців в межах Європейської вищої освіти, не зважаючи на виклики російської військової агресії на території нашої країни. У теперішніх реаліях активно відбувається впровадження в освітній процес дистанційних технологій навчання, що сприяє постійному, динамічному оновленню змісту вищої освіти, а також повороту до індивідуальних методів навчання. Це досягається активним впровадженням в навчальний процес прогресивних педагогічних технологій, методів і форм, розробкою і впровадженням новітніх програм, інтерактивних науково-методичних досягнень, які базуються на сучасних світових ідеях, новітніх технологіях та засобах навчання, залучені до навчального процесу кваліфікованих науково-педагогічних кадрів. В світі для дистанційної освіти використовується міжнародна система Moodle, яка являє собою спеціалізоване програмне забезпечення, що є платформною підтримки саме дистанційного навчання, тому в Харківському національному медичному університеті (ХНМУ) успішно використовується для розміщення дистанційних курсів та інших методичних матеріалів на ній.

Колективом кафедри медичної та біоорганічної хімії створено 7 дистанційних курсів з медичної хімії (українською та англійською мовами), біоорганічної хімії (українською та англійською мовами), медичної та біоорганічної хімії (українською та англійською мовами), аналітичної хімії (українською мовою) для здобувачів освіти першого року навчання, які пройшли акредитацію в ННІ ЯО ХНМУ. Для ефективною співпраці усіх учасників освітнього процесу на кафедрі медичної та біоорганічної хімії застосовуються всі можливі й доступні засоби та інструменти комунікації. Навчальні матеріали, а саме робочі програми, силабуси, тематичні плани